

єдності, а також дискредитація української влади та зміна ставлення міжнародного співтовариства до країни.

Однак, Україна відповідає на ці загрози шляхом розвитку власних засобів інформаційної безпеки, моніторингу та аналізу дезінформаційних кампаній, підвищення медіаграмотності суспільства та активної взаємодії з міжнародними партнерами.

Література

1. Які наративи та методи найчастіше використовує російська пропаганда. *Мультимедійна платформа іномовлення України Укрінформ*. 2022 13 листопада. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3713144-aki-narativi-ta-metodi-najcastise-vikoristovue-rosijska-propaganda.html>

УДК 364-3:061.21

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ

*Гавдун М. І, здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Білоцерківський національний аграрний
університет, м. Біла Церква
Науковий керівник: Рибак Н.О., канд. екон. наук,
Білоцерківський національний аграрний
університет, м. Біла Церква*

Основними факторами загальнолюдського прогресу в умовах глобалізації є пріоритети розвитку людини та забезпечення високого рівня життя населення. Без кардинального підвищення життєвих стандартів й ефективних інвестицій у людський та соціальний капітал жодній країні в світі не вдавалося досягнути високих показників рівня та якості життя. Людський чинник стає вирішальним у соціально-економічному розвитку суспільства. Це і зумовлює необхідність втручання держави у соціально-економічні процеси через розробку та реалізацію соціальної політики.

Ринкова економіка неминує пов'язана з диференціацією доходів населення, посиленням нерівності, із проблемою бідності. Тому питання має стояти про створення соціально-орієнтованої економіки, яка ставить на перше місце не темпи економічного зростання, а зростання добробуту нації, створення рівних стартових можливостей для всіх громадян країни. Це потребує активного втручання держави, вироблення ефективної соціальної політики, яка має бути спрямована на регулювання відносин основних елементів соціальної структури суспільства, на узгодження довгострокових інтересів соціальних груп як одна з одною, так і з суспільством загалом.

Соціальна політика є складовою частиною внутрішньої політики держави. Вона вирішальною мірою залежить від стану економіки країни. Здійснення соціальної політики держави базується на задоволенні матеріальних, культурних і духовних потреб громадян, формуванні гармонійно розвинених членів суспільства. У сучасному розумінні соціальна політика - це перш за все частина економічної політики, яка є найважливішим фактором економічного зростання.

Як відомо, соціальна політика держави має активну і пасивну складову. Активна політика регулює трудові відносини, ринок праці та зайнятість, забезпечує робочі місця. Пасивна політика спрямована на підтримку соціально незахищених верств населення. Результативність та ефективність соціальної політики держави вирішальною мірою залежить від стану національної економіки країни.

У сучасних умовах метою соціальної політики держави в Україні є забезпечення рівня життя населення відповідно до стандартів Європейського Союзу. В кінцевому результаті реалізація соціальної політики держави полягає в забезпеченні позитивних соціальних змін та соціального розвитку суспільства на основі соціальної справедливості, соціальної рівноправності, соціального захисту людей.

Соціальна політика держави має особливості, що виражаються в: підтримці різних верств населення; соціальної підтримки незаможних громадян; створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу; фінансування у достатньому обсязі освіти та охорони здоров'я; турботі про охорону екології, навколишнього середовища; регулювання сфери трудових відносин.

Реалізується соціальна політика за трьома основними напрямками. Це політика доходів, політика зайнятості та політика соціального партнерства. Політика доходів передбачає здійснення заходів щодо пом'якшення їх нерівності, зокрема, на ослаблення диференціації доходів та майна, пом'якшення протиріч між учасниками ринкової економіки та запобігання соціальним конфліктам на економічному ґрунті; політика зайнятості полягає у забезпеченні умов ефективності трудової діяльності; політика соціального партнерства спрямована на регулювання взаємовідносин між роботодавцями і працівниками.

Реалізується соціальна політика держави через соціальні програми, які базуються на законодавчо-нормативній базі країни, що забезпечує задоволення соціальних потреб, соціальний захист, соціальну безпеку, а це, в свою чергу, сприяє встановленню соціальної справедливості у суспільстві. Разом з тим впливає на конкурентоспроможність національної економіки, так як забезпечує розвиток людського потенціалу, покращення інвестиційно-інноваційного клімату в країні, соціальну стабільність та у суспільстві.

Основними механізмами реалізації соціальної політики є обов'язкове та добровільне соціальне страхування. До обов'язкового відноситься пенсійне та медичне страхування, у зв'язку з тимчасово втратою працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.

Добровільне соціальне страхування – це страхування громадян, які займаються підприємницькою діяльністю та індивідуальною діяльністю. Вони мають право на всі види забезпечення з державного соціального страхування, встановлені для робітників, службовців і членів кооперативів, за умови сплати страхових внесків до Фонду соціального страхування України.

Механізмами реалізації соціальної політики є також державна соціальна допомога – грошові виплати, субсидії та компенсації вразливим верствам населення, та державні соціальні гарантії безкоштовної медичної допомоги, безкоштовної освіти, доступного житла, культурних, оздоровчих закладів та ін.

Важливу роль відіграє трансформація від державного фінансування до соціального партнерства. Це означає, що низка соціальних програм зі створення ринку житла, використання можливостей страхової медицини, перехід низки соціальних послуг на платну основу здійснюються за рахунок коштів не лише бюджету, а й підприємств.

Соціальне партнерство активно використовується сьогодні у промислово розвинених країнах для вироблення та проведення політики доходів. Інструментом такої взаємодії є тристоронні комісії за участю уряду, роботодавців та профспілок, які щороку укладають угоди, що регулюють динаміку заробітної плати та деяких соціальних виплат.

В сучасних умовах ефективність соціальної політики держави є недостатньою. А тому можна запропонувати наступні шляхи вдосконалення соціальної політики:

По - перше, особлива увага повинна приділятися активній складовій соціальної політики держави. Працевдатним громадянам потрібно створити умови для продуктивної праці, забезпечити сприятливий клімат на робочих місцях, достойну заробітну плату. За рахунок податків буде наповнюватись державний бюджет, що дасть змогу забезпечити пасивну складову, а саме захист соціально незахищених верств населення.

По-друге, пасивна складова соціальної політики повинна бути спрямована на підтримку тих громадян, які дійсно в силу ряду умов не можуть забезпечити собі рівень доходів, достатній для існування в межах мінімальних стандартів проживання.

По - третє, цифровізація роботи соціальних служб з метою створення комфортних умов отримання соціальної допомоги людям, які її потребують.

По - четверте, соціальна політика держави повинна бути спрямована на соціальне забезпечення, соціальну допомогу, житлові програми, охорону здоров'я, освіту.

По - п'яте, підтримки держави потребують також такі соціально орієнтовані сфери діяльності в країні, як харчова та легка промисловість, які виробляють важливі для людей продукти харчування, одяг та взуття.

Досвід розвинутих західних країн свідчить про те, що характер соціальних витрат є перевагою для соціальної політики. Маються на увазі принципи задоволення соціальних потреб і забезпечення соціальних гарантій

держави або за рахунок оплати соціальних гарантій самими споживачами безпосередньо або роботодавцями, або в змішаній формі за рахунок різного комбінування зазначених форм. Цей спосіб комбінування в різних поєднаннях широко поширений в економіці розвинених країн [2]

Література

1. Романовська Ю.А., Страпачук Л.В., Макаренко М.А. Державна соціальна політика України / Ю. А. Романовська, Л. В. Страпачук, М. А. Макаренко. *Економіка та держава*. 2022. №2. С. 129-133.

2. М'якушко Н. Соціальна політика в умовах глобалізації: регіональний та національний досвід. URL: http://www.vmurol.com.ua/upload/publikatsii/nauka/Socpolitika_v_umovah_globalizaciyi.pdf

3. Чорна Л.О., Кудлаєнко С.В. Соціальна політика України: особливості та напрями розвитку. *Агросвіт*. 2018. Вип. 18. С. 16-20.